

Nr 315.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående taxering och debitering av skatt vid ändring i kommunal eller ecklesiastik indelning, m. m.; given Drottningholms slott den 22 oktober 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning angående taxering och debitering av skatt vid ändring i kommunal eller ecklesiastik indelning, m. m.; samt
- 2) lag angående ändring i lagen den 13 juni 1919 (nr 293) om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås vissa nya bestämmelser angående taxering och debitering av skatt samt beräkning av fordran å skatt hos statsverket i fråga om kommun, församling eller annan samfällighet, som beröres av ändring i kommunal eller ecklesiastik indelning. Bestämmelserna äro föranledda av uppbördsreformen och avse att komplettera de föreskrifter, som meddelats i lagen den 13 juni 1919 (nr 293) om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning.

Sålunda föreslås, att då vid ändring i kommunal indelning ett område överföres från en kommun till en annan (eller liknande indelningsändring sker) det överförda området skall vid taxering till inkomstskatt under det år, då indelningsändringen träder i kraft, tillhöra samma *ortsgrupp* som området tillhört vid beräkningen av preliminär skatt för nästföregående år.

Inom det överförda området skola enligt förslaget allmän kommunalskatt samt landstingsmedel och tingshusmedel, som påföras på grund av taxering för *inkomst* verkställd under det år, då indelningsändringen träder i kraft,

utgå enligt den utdebitering för skattekrona och skatteöre, efter vilken sådan slutlig skatt påföres i den kommun området förut tillhört.

Fordran hos statsverket å allmän kommunalskatt samt landstingsmedel och tingshusmedel, som påföras inom det överförda området på grund av taxering för inkomst, verkställd under året innan indelningsändringen träder i kraft eller under det nästföljande året, tillkommer enligt förslaget den kommun, det landsting eller det tingslag, vartill det överförda området hört enligt den förut gällande indelningen.

Förslaget innebär vidare, att allmän kommunalskatt samt landstingsmedel och tingshusmedel, som påföras på grund av taxering av *fastighet* verkställd under det år, då indelningsändringen träder i kraft, skola utgå enligt den utdebitering för skattekrona och skatteöre, efter vilken sådan slutlig skatt påföres i den kommun, till vilken området överförs.

Vid nybildning av kommun skall skatt, som nyss nämnts, enligt förslaget utgå efter den utdebitering, som i den nybildade kommunen fastställts för det år, då den ändrade indelningen träder i kraft.

Fordran hos statsverket å allmän kommunalskatt samt landstingsmedel och tingshusmedel, som inom ett överfört område påföras på grund av taxering av *fastighet* verkställd under året innan indelningsändringen träder i kraft eller under det nästföljande året, föreslås skola tillkomma den kommun, det landsting eller det tingslag, vartill det överförda området hör enligt den nya indelningen.

De nya bestämmelserna avses skola träda i kraft den 1 januari 1949.

Har i anledning av indelningsändring, vilken skall träda i kraft den 1 januari 1949, träffats ekonomisk uppgörelse mellan de av ändringen berörda kommunerna, församlingarna eller samfälligheterna av innebörd att fordran hos eller skuld till statsverket å skatt skall beräknas på annat sätt än enligt de föreslagna bestämmelserna, äger Kungl. Maj:t enligt förslaget medgiva därav betingat undantag från de ifrågavarande bestämmelserna.

Förslag

till

förordning angående taxering och debitering av skatt vid ändring i kommunal eller ecklesiastik indelning, m. m.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Vid ändring i kommunal eller ecklesiastik indelning skall i fråga om taxering, debitering av skatt samt beräkning av kommuns eller annan samfällighets fordran å skatt hos statsverket gälla vad i denna förordning stadgas.

2 §.

Med ändring i kommunal indelning avses i denna förordning överföring av område från en kommun till annan, införlivande av kommun med annan kommun, nybildning av kommun antingen av flera kommuner eller av område från annan kommun eller områden från flera kommuner, nybildning eller upplösning av municipalsamhälle eller av fattigvårdssamhälle, som i 6 § lagen om fattigvården sägs, eller ändring av sådant samhälles område, överföring av kommun från ett landsting eller tingslag till annan sådan samfällighet, samt inträde av stad i landsting eller tingslag eller utträde av stad ur sådan samfällighet.

Med ändring i ecklesiastik indelning förstås i denna förordning ändring av motsvarande slag, som i första stycket sägs, beträffande indelningen i församlingar eller andra kyrkliga samfälligheter.

3 §.

Område, som överförts från en kommun till annan, skall vid taxering till kommunal inkomstskatt och statlig inkomstskatt under det år, då indelningsändringen träder i kraft, tillhöra samma ortsgrupp som området tillhört vid beräkningen av preliminär skatt för nästföregående år.

4 §.

Inom område, vilket överförts från en kommun till annan, skola allmän kommunalskatt samt landstingsmedel och tingshusmedel, som påföras på grund av taxering för inkomst verkställd under det år då indelningsändringen träder i kraft, utgå enligt den utdebitering för skattekrona och skatteöre, efter vilken sådan slutlig skatt påföres i förstnämnda kommun.

Fordran hos statsverket å allmän kommunalskatt samt landstingsmedel och tingshusmedel, som påföras inom ifrågavarande område på grund av taxering för inkomst verkställd under året innan indelningsändringen träder i kraft eller under det nästföljande året, tillkommer den kommun, det landsting eller det tingslag, vartill området hör enligt den äldre indelningen.

5 §.

Inom område, vilket överförts från en kommun till annan, skola allmän kommunalskatt samt landstingsmedel och tingshusmedel, som påföras på grund av taxering av fastighet verkställd under det år då indelningsändringen träder i kraft, utgå enligt den utdebitering för skattekröna och skatteöre, efter vilken sådan slutlig skatt påföres i sistnämnda kommun.

Fordran hos statsverket å allmän kommunalskatt samt landstingsmedel och tingshusmedel, som påföras inom ifrågavarande område på grund av taxering av fastighet verkställd under året innan indelningsändringen träder i kraft eller under det nästföljande året, tillkommer den kommun, det landsting eller det tingslag, vartill området hör enligt den nya indelningen.

6 §.

Har kommun helt införlivats med annan kommun eller ingått i nybildad kommun, skall fordran hos eller skuld till statsverket, som uppkommer vid avräkning av förskott å kommunal inkomstskatt mot den allmänna kommunalskatt vilken påföres på grund av taxering under året innan indelningsändringen träder i kraft eller under det nästföljande året, övertagas av den ökade eller nybildade kommunen. Om kommun sålunda uppgått i flera kommuner, skall fordringen eller skulden uppdelas å dessa, därvid varje kommun skall övertaga så stor del av fordringen eller skulden som å den kommunen belöper efter förhållandet mellan, å ena sidan, det antal skattekrönor som på grund av taxering under det ifrågavarande året påförts i det till kommunen överförda området och, å andra sidan, hela antalet skattekrönor i den upplösta kommunen.

7 §.

Bestämmelserna i 3—6 §§ skola äga motsvarande tillämpning beträffande tillkommande skatt, som rätteligen skulle hava påförts på grund av taxering under året innan indelningsändringen trätt i kraft eller under det nästföljande året. I fråga om skatt, som påföres på grund av eftertaxering för nämnda år, skall dock beträffande utdebitering för skattekröna och skatteöre gälla vad i 63 § kommunalskattelagen stadgas.

8 §.

Vad ovan stadgats angående överföring av område från en kommun till annan skall äga motsvarande tillämpning beträffande annan sådan ändring i kommunal indelning varom i 2 § sägs. Vid nybildning av kommun

eller annan samfällighet skall därvid gälla, att skatt, som avses i 5 § första stycket, skall utgå med det belopp för skattekrona och skatteöre, som i den nybildade kommunen eller samfälligheten bestämts till utdebitering för det år, då indelningsändringen träder i kraft.

Likaledes skall vad i 6 § stadgats angående upplösning av kommun äga motsvarande tillämpning beträffande upplösning av annan sådan kommunal samfällighet varom i 2 § sägs.

Beträffande sådan nybildning eller upplösning av municipalsamhälle eller fattigvårdssamhälle eller sådan ändring av dylikt samhälls område, som träder i kraft vid annan tidpunkt än vid kalenderårs början, skall vad förut stadgats angående taxering under året innan indelningsändringen träder i kraft eller under det nästföljande året eller angående utdebitering för sistnämnda år äga motsvarande tillämpning beträffande taxering under eller utdebitering för det år, som följer närmast efter det sålunda angivna året.

9 §.

Bestämmelserna i 3—8 §§ angående ändring i kommunal indelning skola äga motsvarande tillämpning beträffande ändring i ecklesiastik indelning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1949.

Har i anledning av indelningsändring, vilken skall träda i kraft den 1 januari 1949, träffats ekonomisk uppgörelse mellan de av ändringen berörda kommunerna, församlingarna eller samfälligheterna av innebörd att sådan fordran hos eller skuld till statsverket, som uppkommit vid avräkning av förskottsvis uppburen skatt mot slutlig skatt, skall beräknas på annat sätt än som följer av vad i denna förordning stadgas, må Kungl. Maj:t medgiva därav betingat undantag från bestämmelserna i förordningen.

F ö r s l a g

till

lag angående ändring i lagen den 13 juni 1919 (nr 293) om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning.

Härigenom förordnas, att 15, 21 och 39 §§ lagen den 13 juni 1919 om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Nuvarande lydelse:

15 §.

De utskylder — — — i kraft.

21 §.

Kommunalnämnden eller magistraten (kommunalborgmästaren) i kommun, som skall helt införlivas med annan kommun eller ingå i ny kommun, skall före ingången av december månad året närmast innan ändringen träder i kraft till motsvarande myndighet inom den ökade eller nybildade kommunen överlämna årets taxeringslängder och hos prövningsnämnden förda längder angående kommunen.

Skall del av kommun införlivas med annan kommun eller ingå i eller bilda ny kommun, vare lag samma i fråga om de längder, som angå kommundelen.

39 §.

Angående utdebiteringen av de avgifter till ändrad eller nybildad för-

Föreslagen lydelse:

15 §.

De utskylder — — — i kraft.

Angående taxering, debitering av skatt samt beräkning av fordran å skatt hos statsverket i kommun, som beröres av ändring i kommunal indelning, är särskilt stadgat.

21 §.

Angående upprättande av taxeringslängder i kommun, som beröres av ändring i kommunal indelning, samt lämnande av underrättelser om taxeringen i sådan kommun gäller vad därom särskilt stadgas.

39 §.

I fråga om de avgifter till ändrad eller nybildad församling, vilka året

¹ Senaste lydelse av 21 § se 1932: 273 samt av 39 § se 1946: 490.

Nuvarande lydelse:

samling, vilka året innan ändringen träder i kraft beviljas till täckande av nästföljande årets utgifter, äge vad i 15 § är stadgat om kommun motsvarande tillämpning.

Föreslagen lydelse:

innan ändringen träder i kraft beviljas till täckande av nästföljande årets utgifter, äge vad i 15 § första stycket är stadgat om kommun motsvarande tillämpning.

Angående taxering, debitering av skatt samt beräkning av fordran å skatt hos statsverket i församling, som beröres av ändring i ecklesiastik indelning, är särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1949.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Drottningholms slott den 22
oktober 1948.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOGHT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK. ■

Efter gemensam beredning med chefen för inrikesdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, *fråga om taxering och debitering av skatt i kommun, som beröres av ändring i kommunal eller ekklesiastik indelning, m. m.* samt anför därvid följande.

I fråga om kommuns utdebitering av skatt, kommuns fordran hos statsverket å skatt samt statsverkets utbetalning av skatt till kommun gälla för närvarande följande bestämmelser.

Enligt 17 § lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet, i dess lydelse enligt lagen den 29 juni 1946, nr 485, fastställs kommuns utgifts- och inkomststat å den ordinarie kommunalstämma, som hålles i oktober månad.

I 67 § samma lag stadgas, att kommuns medelsbehov skall, i den mån det ej fylles genom andra inkomster, täckas genom utdebitering av allmän kommunalskatt i förhållande till de skattekronor och skatteören, som enligt bestämmelserna i kommunalskattelagen vid senaste taxering påförts de till kommunen skattskyldiga.

Enligt 69 § nämnda lag skall med det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för ett år, utgöras dels sådan allmän kommunalskatt, som ingår i preliminär skatt för inkomst under detta år, dels ock sådan allmän kommunalskatt, som ingår i den slutliga skatt, som påföres på grund av nästföljande års taxering.

Enligt 72 § samma lag äger kommun av statsverket uppbära den allmänna kommunalskatt, som debiteras enligt bestämmelserna i kommunalskattelagen. Kommunen äger av statsverket såsom förskott uppbära det belopp, som på grundval av visst års taxering till kommunal inkomstskatt beslutats till utdebitering för nästkommande år. Vad sålunda beslutats till utdebitering ingår i kommunens fordran hos statsverket vid ingången av året näst efter det då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den allmänna kommunalskatt, som debiteras på grundval av taxeringen under året efter det då förskottet utanordnas. Belopp, som vid ingången av ett år utgör kommunens fordran hos statsverket, skall länsstyrelsen under samma år utanordna till

kommunalnämnden med en fjärdedel å var och en av dagarna den 15 februari, den 15 maj, den 15 augusti och den 15 november.

Motsvarande bestämmelser finnas meddelade för stad i 19, 62, 64 och 67 §§ lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad, i dess lydelse enligt lagen den 29 juni 1946, nr 486. Enligt nyssnämnda lag gälla dock för stad vissa särskilda bestämmelser i fråga om utdebitering. Sålunda stadgas i 19 § att, om beträffande viss stad utgifts- och inkomststaten till följd av särskilda förhållanden icke skulle kunna fastställas förrän efter oktober månads utgång, vid det ordinarie sammanträdet före denna månads utgång skall fastställas grunden för utdebitering av den allmänna kommunalskatt, som ingår i preliminär skatt för inkomst under nästföljande år. Därefter skall vid ordinarie sammanträde före utgången av december månad stadens utgifts- och inkomststat fastställas; därvid må, om skäl därtill äro, annan utdebiteringsgrund fastställas än som beslutats vid sammanträdet i oktober månad. Enligt 64 § skall, om jämlikt 19 § annan utdebiteringsgrund slutligen fastställts än som beslutats vid ordinarie sammanträdet i oktober månad, den allmänna kommunalskatt, som ingår i den preliminära skatten för inkomst under nästföljande år, utgöras efter den tidigare bestämda grunden, varemot den allmänna kommunalskatt, som ingår i den slutliga skatt som påföres på grund av det därefter följande årets taxering, skall utgöras efter den utdebitering som bestämts i samband med utgifts- och inkomststatens fastställande. Sistnämnda utdebitering skall enligt 67 § läggas till grund jämväl för statsverkets utbetalning av kommunalskatt till staden.

Liknande bestämmelser gälla enligt 14, 57 och 60 §§ lagen den 6 juni 1930 (nr 259) om församlingsstyrelse, 17, 54, 56 och 59 §§ lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm, 14, 61 och 64 §§ lagen den 6 juni 1930 (nr 260) om församlingsstyrelse i Stockholm, 45, 46 och 50 §§ lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting samt 1, 2 och 5 §§ förordningen den 31 december 1945 (nr 903) om utdebitering av tingshusmedel, samtliga författningar i deras lydelse enligt lagar respektive förordning den 29 juni 1946, nr 495, 489, 496, 487 och 484. Liknande bestämmelser gälla även enligt 8, 14 och 16 §§ lagen den 28 september 1928 (nr 377) om skogsaccis, i dess lydelse enligt lagar den 31 december 1945, nr 900, och den 29 juni 1946, nr 474.

Beträffande debitering och uppbörd av ovan omförmälda medel meddelas föreskrifter i uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896), senast ändrad genom förordningar den 26 juli 1947, nr 585 och 592. Enligt 34 § uppbördsförordningen skall vid debitering av slutlig skatt kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel uträknas med ledning av den utdebitering för skattekrona och skatteöre, som fastställts att gälla för den preliminära skatt, vilken skall avräknas mot ifrågavarande slutliga skatt, dock att, därest i stad fastställts annan utdebitering för den slutliga skatten än för den preliminära skatten, den kommunala inkomstskatten skall utgöras efter den utdebitering som bestämts att gälla för den slutliga skatten. Enligt 33 § uppbördsförordningen skall vid debitering av fastighetsskatt

skatten uträknas med ledning av den utdebitering för skattekrona och skatteöre, som gäller i fråga om annan slutlig skatt, påförd på grund av taxering under taxeringsåret.

I 15 § lagen den 13 juni 1919 (nr 293) om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning stadgas att de utskylder till ändrad eller nybildad kommun, vilka året innan indelningsändringen träder i kraft beviljas att under det nästföljande året utgå, skola till utgörande fördelas å dem, som skulle under förstnämnda år varit till kommunen skattskyldiga, för den händelse den nya indelningen redan då varit i kraft. Enligt 39 § samma lag äger vad nyss sagts om kommun motsvarande tillämpning beträffande församling. Stadgandet i 15 § nämnda lag, jämfört med bestämmelsen i 69 § lagen om kommunalstyrelse på landet (och motsvarande bestämmelser i övriga kommunallagar) innebär, att den utdebitering, som på hösten året före det, då en indelningsändring träder i kraft, beslutas att utgå i den ändrade eller nybildade kommunen under det nästföljande året, skall läggas till grund för uttagande av den preliminära skatten under detta år såsom om den nya indelningen varit i kraft redan under det år, då utdebiteringen beslöts.

I en inom finansdepartementet upprättad *promemoria angående taxering, debitering av skatt samt beräkning av fordran å skatt hos statsverket i kommun, som beröres av ändring i kommunal indelning*, anföres bland annat följande:

Bestämmelser hava icke meddelats om vilken ortsgrupp kommun, som beröres av ändring i kommunal indelning, skall tillhöra vid taxering det år, då indelningen träder i kraft. Ej heller finnas föreskrifter om efter vilken utdebitering i slutlig skatt ingående kommunal skatt skall utgöras i sådan kommun för berörda år eller huru sådan kommuns fordran hos statsverket å skatt skall beräknas vid ingången av nästföljande år. Vad som här avses må belysas genom följande exempel.

Från C kommun, som tillhör ortsgrupp I och för år 1948 har en kommunal utdebitering å 12 kronor för skattekrona, har en del av kommunen — X-by — vid ingången av år 1949 överförts till D kommun, som tillhör ortsgrupp III och för år 1948 har en kommunal utdebitering å 10 kronor. Fråga uppkommer nu, dels om vid 1949 års taxering ortsavdrag skall för det överförda området beräknas efter ortsgrupp I eller III, dels om den i 1949 års slutliga skatt ingående allmänna kommunalskatten skall för området uträknas efter en utdebitering av 12 eller 10 kronor, dels ock om kommunen C eller D skall äga att vid 1950 års ingång som fordran hos statsverket upptaga den i 1949 års slutliga skatt ingående kommunalskatten, såvitt gäller X-by.

Liknande problem uppstå, då en kommun införlivas med annan kommun eller då kommun nybildas av flera kommuner eller av områden från en eller flera kommuner eller då municipalsamhälle nybildas eller upplöses eller dess område ändras.

Vidare uppkomma liknande spörsmål i fråga om landstingsmedel, då en kommun eller del av kommun överföres från ett landstingsområde till ett annat eller då en stad utträder ur eller inträder i landsting, samt beträffande tingshusmedel, då en kommun eller del av kommun överföres från ett tingslag till ett annat eller då en stad utträder ur eller inträder i tingslag.

Vad i fortsättningen sägs angående område, vilket överföres från en kommun till annan, bör i tillämpliga delar gälla i fråga om annan sådan ändring i kommunal indelning, som ovan omnämnts. Då beslut om nybildning eller upplösning av municipalsamhälle eller ändring av dess område kan träda i kraft vid annan tidpunkt än vid kalenderårs början, bör emellertid, därest sådan ändrad indelning icke träder i kraft vid början av kalenderår, vad nedan sägs angående taxering m. m. under det år, då den ändrade indelningen träder i kraft, i stället avse taxering m. m. under nästföljande år.

Då det gäller att taga ställning till de förut berörda frågorna, må till en början beträffande den kommunala inkomstskatten framhållas, att en ledande princip vid utformningen av det nya uppbördssystemet varit att preliminär och slutlig skatt så långt sig göra låter böra beräknas efter samma grunder. I fråga om *ortsgrupperingen* gäller sålunda enligt Kungl. Maj:ts brev till socialstyrelsen den 28 november 1947 (nr 876) angående viss föreskrift rörande skattegrupperingen, att vid ny indelning av orterna i riket i ortsgrupper skall iakttagas, att den äldre indelningen allttjämt skall äga giltighet med avseende å sådan taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt (statlig inkomstskatt), som sker närmast efter det årsskifte då den nya indelningen träder i kraft. Detta innebär, att samma ortsgruppering skall ligga till grund för beräkning av såväl preliminär som slutlig skatt. I analogi härmed bör, då område av kommun överföres till annan kommun, vid taxeringen det år, då ändringen träder i kraft, för det överförda området tillämpas den ortsgruppering, som legat till grund för beräkningen av preliminär skatt inom området för nästföregående år.

Ett annat uttryck för den ovannämnda principen, att preliminär och slutlig skatt böra beräknas efter samma grunder, äro — — — reglerna i 69 § lagen om kommunalstyrelse på landet (och motsvarande stadganden i övriga kommunallagar) samt i 34 § uppbördsförordningen, att den i slutlig skatt ingående kommunala inkomstskatten skall, med visst undantag, utgå efter samma *utdebitering* som den i preliminär skatt ingående kommunala inkomstskatten. I enlighet härmed bör inom område, som överförts från en kommun till annan, den i slutlig skatt ingående kommunala inkomstskatt, som påföres på grund av taxeringen under det år, då den ändrade indelningen träder i kraft, utgå efter samma utdebitering, som gällt för den preliminära skatten för nästföregående år. Härav kan bliva följden att under det år, då ändrad kommunal indelning träder i kraft, slutlig skatt kommer att utgå efter olika utdebiteringar inom skilda delar av en nybildad kommun. Någon egentlig olägenhet härav torde emellertid icke uppkomma.

Vad angår *kommuns fordran hos statsverket å skatt*, såvitt angår område som överförts från en kommun till annan, har den förra kommunen av statsverket under året före det, då den ändrade indelningen träder i kraft, erhållit förskott å den i slutlig skatt ingående kommunala inkomstskatt, som på grund av taxering under det nästföljande året påföres de inom området skattskyldiga. Nämnda förskott motsvarar approximativt den i preliminär skatt ingående kommunala inkomstskatt, som skall erläggas av de inom området skattskyldiga under året före det, då den ändrade indelningen träder i kraft. Av den kommunala inkomstskatt, som påföres på grund av taxeringen under det nästföljande året, utgöres den väsentligaste delen av den preliminärt erlagda skatten. På samma sätt förhålla sig de av en kommun från statsverket erhållna förskotten till hela det inkomstskattebelopp, som på grund av taxering tillkommer kommunen. Det torde därför vara mest naturligt (alternativ I) att den kommun, som det ifrågava-

rande området tidigare tillhört, av statsverket erhåller icke blott förskotten å den kommunala inkomstskatt, som påföres de skattskyldiga inom området på grund av taxering under det år, då den ändrade indelningen träder i kraft, utan även den återstående delen av nämnda skatt. Skulle den kommun, till vilken området överförts, erhålla den kommunala inkomstskatten på grund av berörda taxering (alternativ II), erhöle kommunen även ett belopp motsvarande de förskott, som den kommun uppburit från vilken området överförts. Härav bleve följden att sistnämnda kommun komme i skuld till statsverket för beloppet av förskotten. Detta kan icke anses tillfredsställande.

De båda nyssnämnda alternativen, nedan benämnda alternativ I och alternativ II, må åskådliggöras med följande exempel.

Enligt båda alternativen antages C kommun hava för år 1948 av statsverket erhållit förskott, beräknat efter 30 000 inkomstskattekronor och en utdebitering av 12 kronor för skattekrona; av skattekronorna belöpa 5 000 på X-by, som vid 1949 års ingång överförts till D kommun. D kommun antages hava för år 1948 erhållit förskott, beräknat efter 50 000 inkomstskattekronor och en utdebitering av 10 kronor för skattekrona. Vid 1949 års taxering fastställles antalet skattekronor till kommunal inkomstskatt i C (inklusive X-by) till 32 000, varav 6 000 belöpa på X-by, och i D (exklusive X-by) till 55 000.

Avräkningen med statsverket per den 1 januari 1950 giver, i den del varom här är fråga, följande resultat:

Enligt alternativ I.

	C kommun	D kommun
Fordran	32 000 × 12 = 384 000	55 000 × 10 = 550 000
Avgår förskott.....	30 000 × 12 = 360 000	50 000 × 10 = 500 000
Återstår.....	24 000	50 000

Enligt alternativ II.

	C kommun	D kommun
Fordran.....	26 000 × 12 = 312 000	55 000 × 10 = 550 000
		6 000 × 12 = 72 000
		622 000
Avgår	30 000 × 12 = 360 000	50 000 × 10 = 500 000
Återstår.....	- 48 000	122 000

Ett tredje alternativ, innebärande att de båda kommunerna dela den kommunala inkomstskatten mellan sig sålunda, att den minskade kommunen behåller förskotten och den ökade kommunen erhåller den återstående delen av skatten (respektive bär förlusten, om antalet skattekronor skulle hava nedgått) synes på grund av både principiella och praktiska skäl knappast böra komma i fråga.

Fastighetsskatt uttages icke preliminärt. Samma skäl, som anförts för att låta den kommun, från vilken område överförts till annan kommun, erhålla den kommunala inkomstskatt, som inom ifrågavarande område påföres på grund av taxeringen under det år, då indelningsändringen träder i kraft, tala därför icke för att förfara på samma sätt beträffande fastighetsskatten inom området. Då skyldigheten att erlägga fastighetsskatt bedömes med hänsyn till förhållandena vid taxeringsårets ingång, torde det i stället vara

naturligare, att den fastighetsskatt, som på grund av nämnda taxering påföres för fastigheter inom det överförda området, tillfaller den kommun, till vilken området överförs. Härvid torde fastighetsskatten böra utgå efter samma utdebitering, som inom sistnämnda kommun gäller för fastighetsskatt påförd på grund av berörda taxering. Därest kommunen nybildats, torde fastighetsskatten på grund av nyssnämnda taxering böra utgå efter den utdebitering, som i den nybildade kommunen fastställts för det år, då den ändrade indelningen träder i kraft.

Vad förut sagts angående kommunal skatt, som ingår i slutlig skatt, bör äga motsvarande tillämpning beträffande i *tillkommande skatt* ingående kommunal skatt, vilken inom område, som överförs från en kommun till annan, rätteligen skulle hava påförts på grund av taxering det år, då indelningsändringen trätt i kraft. I fråga om skatt, som påföres på grund av eftertaxering för nämnda år, bör dock gälla vad i 63 § kommunalskattelagen stadgas. Detta innebär, att den ortsguppering och utdebitering bör tillämpas, som gäller vid taxering det (senare) år, då eftertaxeringen verkställles.

Vidare bör vad förut föreslagits skola gälla vid ändring i kommunal indelning i tillämpliga delar gälla jämväl vid ändring i ecklesiastik indelning.

Lagen om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning gäller endast beträffande primärkommuner och således icke i fråga om landsting och tingslag. De ovan föreslagna reglerna, vilka böra gälla även för andra än primärkommuner, böra därför sammanföras i en särskild förordning. Denna bör lämpligen träda i kraft redan den 1 januari 1949. Där redan träffad ekonomisk uppgörelse mellan kommuner, som beröras av indelningsändring vilken skall träda i kraft den 1 januari 1949, innebär att kommuns fordran hos statsverket å skatt skall beräknas på annat sätt än vad ovan föreslagits, bör Kungl. Maj:tt äga medgiva härav betingat undantag från de förut föreslagna reglerna.

I samband med att en särskild förordning utfärdas med bestämmelser rörande taxering, debitering av skatt samt beräkning av fordran å skatt hos statsverket i kommun, som beröres av ändring i kommunal indelning, bör i 15 och 39 §§ lagen om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning införas en hänvisning till de särskilda stadganden som gälla i berörda avseenden.

Då område överföres från en kommun till annan, har enligt de förut föreslagna reglerna sistnämnda kommun intet intresse av den taxering som verkställts året innan indelningsändringen träder i kraft. Stadgandet i 21 § andra stycket ovannämnda lag om översändande av taxeringslängder och prövningsnämndens ändringslängder till vederbörande myndighet i nyssnämnda kommun bör därför utgå. Föreskrifter om upprättande av ifrågavarande längder vid ändring i kommunal indelning finnas meddelade i 20 § 2 mom. och 24 § 1 mom. kungörelsen den 28 september 1928 (nr 382) med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet, i dess lydelse enligt kungörelsen den 9 januari 1948, nr 14. Eftersom i stad drätselkammaren numera förvarar avskrifterna av taxeringslängderna och prövningsnämndens ändringslängder, bör vidare härav betingad ändring vidtagas i 21 § första stycket samma lag.

Förslag till förordning om taxering och debitering av skatt m. m. i kommun, som beröres av ändring i kommunal eller ecklesiastik indelning, samt till lag om ändring i lagen den 13 juni 1919 (nr 293) om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning ha fogats såsom

bilaga vid departementspromemorian. Nämnade handlingar torde såsom *Bi-hang* få fogas vid detta protokoll.

I fråga om vilken lokal skattemyndighet och taxeringsnämnd som vid ändrad kommunal indelning skall verkställa debitering av skatt, respektive taxering för eller under det år, då den ändrade indelningen träder i kraft, anföres i promemorian följande:

Därest genom ändrad kommunal indelning kommun eller del av kommun överföres från ett fögderi till ett annat eller från fögderi till stad med egen uppbořdsförvaltning eller från sådan stad till fögderi uppkommer fråga, om den lokala skattemyndighet, vilkens tjänstgöringsområde kommunen eller kommundelen tillhört enligt den äldre indelningen, eller den lokala skattemyndighet, till vilkens tjänstgöringsområde kommunen eller kommundelen hör enligt den nya indelningen, skall debitera preliminär skatt m. m. beträffande skattskyldiga inom kommunen eller kommundelen för det år, då den ändrade indelningen träder i kraft. Vad angår mantalsskrivning vid ändrad kommunal indelning stadgas i 32 § folkbokföringsförordningen, att om Konungen förordnat om ändring i den kommunala indelningen mantalsskrivning för det mantalsår, under vilket den nya indelningen träder i kraft, skall ske efter den nya indelningen. Enligt 33 § samma förordning förrättas mantalsskrivning i regel av lokal skattemyndighet. Av dessa stadganden torde följä, att vid ändring i kommunal indelning mantalsskrivning för sagda år i kommun eller kommunel, som ovan sagts, förrättas av den lokala skattemyndighet, inom vilkens tjänstgöringsområde kommunen eller kommundelen enligt den nya indelningen är belägen. Det synes ligga närmast till hands att sistnämnda myndighet för det år, då den ändrade indelningen träder i kraft, jämväl debiterar preliminär skatt m. m. för skattskyldiga inom den överförda kommunen eller kommundelen. Bestämmelser i nyss berörda avseenden torde böra utfärdas av Kungl. Maj:t.

Vad angår taxering för inkomst och förmögenhet samt debitering av slutlig skatt på grund av sådan taxering torde — i enlighet med vad förut föreslagits — taxeringen och debiteringen, såvitt angår skattskyldiga inom kommun eller kommunel, som överföres från ett taxeringsdistrikt till ett annat, respektive från en lokal skattemyndighets tjänstgöringsområde till en annan myndighets, böra det år, då den ändrade indelningen träder i kraft, verkställas av taxeringsnämnden inom det taxeringsdistrikt, respektive av den lokala skattemyndigheten inom det tjänstgöringsområde, till vilket området enligt den äldre indelningen hört. Däremot torde i motsvarande fall taxering av fastighet samt debitering av fastighetsskatt böra verkställas av taxeringsnämnden inom det taxeringsdistrikt, respektive av den lokala skattemyndigheten inom det tjänstgöringsområde, till vilket området enligt den nya indelningen hör. Även i dessa avseenden torde Kungl. Maj:t böra utfärda bestämmelser.

Över departementspromemorian hava, efter remiss, *yttranden* avgivits av kammarkollegiet, riksräkenskapsverket, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Kristianstads, Göteborgs och Bohus samt Västerbottens län, Sveriges häradsrkrivarförening, Föreningen Sveriges kronokamrerare, Svenska stadsförbundets styrelse, Svenska landskommunernas förbund samt Svenska landstingsförbundet. Överståthållarämbetet har vid sitt yttrande fogat yttranden av direktören för uppbořdsverken samt uppbořdsdirektören i Stockholm.

Överståthållarämbetet ävensom länsstyrelserna i Kristianstads, Göteborgs och Bohus samt Västerbottens län, Sveriges häradsrättsförening, Föreningen Sveriges kronokamrerare och Svenska landstingsförbundet hava icke haft något att erinra mot vad som föreslås i promemorian.

I fråga om de former av ändrad kommunal indelning, vilka avses med den i promemorian föreslagna lagstiftningen, har *kammarkollegiet* anfört, att vid upplösning av fattigvårdssamhälle, som omförändrades i 6 § lagen om fattigvården och 1 § lagen om samhällets barnavård, fördelning av fordran, varom här vore fråga, borde ske mellan de kommuner, som övertog samhällets uppgifter, efter enahanda grund som angäves beträffande upplöst municipalsamhälle. Fattigvårdssamhällena utgjorde emellertid blott ett fåtal (5 st.), vilka sannolikt komme att upplösas i samband med den pågående allmänna regleringen av den kommunala indelningen i riket. Därav påkallad ekonomisk uppgörelse torde vid regleringen komma att föreskrivas med avseende å samhällenas tillgångar och skulder. Därest en generell bestämmelse ansåges erforderlig i nu förevarande sammanhang, torde ett tillägg till 2 § i författningsförslaget vara lämpligt.

Frågan huru förfaras skall med fordran å skatt, som tillkommer upplöst kommun eller municipalsamhälle, har berörts av *kammarkollegiet* och *länsstyrelsen i Stockholms län*.

Kammarkollegiet har sålunda yttrat, att enligt 33 § lagen om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning upplöst municipalsamhälles fordringar och skulder, där icke annorlunda förordnades, överginge på den kommun, i vilken samhället uppginge. Om upplöst samhälle varit beläget i mer än en kommun torde fordran å skatt, varom här vore fråga, böra fördelas mellan dessa kommuner i förhållande till skatteunderlaget inom den upplösta enhetens områden i de särskilda kommunerna enligt taxeringen året efter upplösningen. Särskilda taxeringslängder torde komma att i överensstämmelse med 20 § 2 mom. taxeringskungörelsen upprättas för det förutvarande samhällets område eller områden.

Länsstyrelsen i Stockholms län har i denna del anfört:

Viss tvekan synes kunna uppkomma beträffande vilken kommun fordran enligt bestämmelserna i 4 § och 7 § i förslaget skall tillkomma, då en kommun genom inkorporeringsbeslut i sin helhet uppdelas på flera kommuner. Vid instundande årsskifte kommer huvuddelen av Spånga socken att inkorporeras med Stockholms stad medan kommunens återstod skall fördelas mellan Sundbybergs och Solna städer samt Sollentuna köping. Lämpligast synes härvid att vad som skall tillkomma Spånga kommun på grund av 1948 års taxering fördelas på Stockholms, Solna och Sundbybergs städer samt Sollentuna köping i proportion till skatteunderlaget inom de områden, som överförts till respektive kommuner.

Svenska stadsförbundets styrelse och *Svenska landskommunernas förbund* ha uttalat, att kommun, till vilken område överförts från annan kommun, borde under det år, då den ändrade indelningen trädde i kraft, äga av statsverket uppbära fastighetsskatt för det överförda området. *Stadsförbundets styrelse* har härom anfört:

För styrelsen ter det sig naturligt att betrakta föreliggande förslag ur den kommunala inkomst- och utgiftsstatens synvinkel. Tidigare gällde i enlighet med grunderna för 15 § kommunala indelningslagen att nybildad kommun och inkorporeringskommun i staten för det år, då indelningen trädde i kraft, såsom inkomst fick upptaga allmän kommunalskatt från hela sitt område, i inkorporeringsfall alltså från sitt tidigare område jämte vad som genom indelningsändringen tillfördes kommunen. Enligt förslaget upprätthålles denna princip i fråga om (den preliminära) inkomstskatten men icke för fastighetsskatten. Förslaget innebär vidare att exkorporeringskommunen vid avräkning mot tidigare uppbygget förskott å kommunal inkomstskatt äger tillgodoräkna sig den skillnad resp. bära den förlust, som en senare taxering kan medföra. Detta kan sägas utgöra en logisk följd av det nya skattesystemet — den stegring eller minskning i skatteintäkt som vid den slutliga avräkningen inställer sig kan ju sägas vara direkt knuten till den nya innebörd som de kommunala skattebesluten med detta system erhållit. Ehuru de praktiska konsekvenserna härav särskilt i depressionstider icke torde bli i allo tillfredsställande vill styrelsen dock icke på denna punkt resa någon gensaga. Däremot måste styrelsen bestämt opponera sig mot att den nya kommunen resp. inkorporeringskommunen icke i staten för det år, då indelningsändringen träder i kraft, skall kunna påräkna inkomst av fastighetsskatt från sitt nybildade område resp. inkorporeringsområdet. Även om styrelsen förstår att det kan möta vissa praktiska svårigheter att på sistnämnda punkt tillgodose styrelsens önskemål finner styrelsen likväl, med hänsyn till vikten av att nybildad eller utvidgad kommun under sitt tillblivelseår kan utnyttja hela sitt skatteunderlag, nödvändigt att dessa svårigheter övervinnas. Svårigheterna torde för övrigt icke vara större än de, som inställa sig då det gäller att framskaffa det nödvändiga taxeringsunderlaget för beräkning av det förskott å inkomstskatt, som de ändrade kommunerna enligt föreliggande förslag första året av sin nya existens skola erhålla. Givetvis vore det också ett kommunalt önskemål att få samma utdebitering för fastighetsskatten tillämpad inom hela området för av indelningsändring berörd kommun. Om detta skulle visa sig omöjligt — styrelsen förutsätter dock att saken undersökes; någon risk för att den nya uppbyggingsordningen skulle bryta samman därför att man för dessa sparsamt förekommande undantagsfall fastställde andra tider för fastighetsdebetsdelarnas utsändande torde näppeligen föreligga — får man nöja sig med den relativa rättvisa kommunerna emellan som tillämpandet av den odelade kommunens utdebitering innebär. Den omständigheten att motsvarande förman icke kan beredas nybildat municipalsamhälle — här saknas dessutom varje tidigare utdebiteringsbeslut — anser styrelsen icke utgöra något avgörande hinder för en sådan ordning. Man får i detta sammanhang komma ihåg att municipalsamhällena vanligen icke under sitt första budgetår belastas med större utgifter än som böra kunna finansieras med enbart preliminär inkomstskatt.

På liknande sätt har *landskommunernas förbund* uttalat sig. Härutöver har förbundet anfört:

Från kommunal synpunkt är det givetvis också ett önskemål att få samma utdebitering för fastighetsskatten tillämpad inom hela området för av indelningsändring berörd kommun. Särskilt i samband med genomförande av kommunindelningsreformen skulle det vara av stor praktisk betydelse, om detta önskemål kunde tillgodoses. Där en storkommun bildas av ett flertal småkommuner — förslag föreligger om sammanslagning av upp till

ett tjugotal småkommuner till en enda kommun — kommer i annat fall den nybildade kommunen under sitt första verksamhetsår att få uppbära fastighetsskatt efter skilda skattesatser för vart och ett av de förutvarande kommunområden, som ingå i den nya kommunbildningen. Om detta skulle visa sig omöjligt att genomföra i föreliggande sammanhang, kunde måhända vissa särbestämmelser övervägas speciellt med tanke på kommunindelningsreformens genomförande.

Beträffande 6 § i den ifrågavarande förordningen har *riksräkenskapsverket* anfört, att ämbetsverket ville fästa uppmärksamheten vid att andra punkten i nämnda paragraf kunde bli oklar till innebörden i avseende på den ortsguppering som skulle tillämpas vid eftertaxering. I promemorian anfördes nämligen, att den i nämnda paragraf förekommande hänvisningen till 63 § kommunalskattelagen skulle innebära, bland annat, att den ortsguppering borde tillämpas, som gällde vid taxering det (senare) år, då eftertaxeringen verkställdes. Eftersom 63 § kommunalskattelagen endast behandlade utdebiteringsprocenten, torde vid eftertaxering i vanliga fall tillämpas den ortsguppering, som gällde det år, då taxering rätteligen skolat ske.

I fråga om den föreslagna ändringen i 21 § lagen om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastisk indelning har *kammarkollegiet* — i anledning av att i promemorian uttalats, att då område överfördes från en kommun till annan sistnämnda kommun enligt de föreslagna reglerna icke hade intresse av den taxering, som verkställdes året innan indelningsändringen trädde i kraft — anfört att nämnda taxering delvis låge till grund för bestämmandet av den preliminära skatt, som skulle till kommunen förskottas det år, då indelningsändringen trädde i kraft. Jämlikt 22 § 2 mom. taxeringskungörelsen (i dess lydelse enligt kungörelsen den 9 januari 1948, nr 14) skulle emellertid en avskrift av fastighetslängd och inkomstlängd, i vad de anginge varje särskild kommun, senast den 15 juli av lokal skattemyndighet tillställas på landet kommunalnämnden och i stad drätselkammaren. I 26 § 2 mom. samma kungörelse meddelades motsvarande stadgande beträffande länsprövningsnämndens ändringslängder. Med hänsyn till stadgandet i 13 § indelningslagen torde nämnda föreskrifter böra så förstås, att längderna skulle, så vitt de anginge det överförda området, tillställas kommunalnämnden, respektive drätselkammaren i den kommun, som området skulle tillhöra. Vid sådant förhållande och då här ifrågavarande angelägenheter lämpligen syntes böra ordnas administrativt, kunde det ifrågasättas, huruvida icke 21 § i lagen kunde i sin helhet upphävas. Därest så icke ansåges böra ske, syntes lagrummet, såväl första som andra stycket, böra omredigeras i anslutning till stadgandena i taxeringskungörelsen.

Svenska stadsförbundets styrelse har i denna del anfört:

Enligt förslaget skall nu stadgad skyldighet för vederbörande myndighet att översända taxeringslängder m. m. upphöra vid partiell inkorporering. Detta sammanhänger med att i fortsättningen särskilda längder för delområde som skall införlivas med annan kommun icke komma att upprättas.

Ersättning i någon form för dessa särskilda längder torde emellertid bliva erforderlig för att förslaget med de ändringar som styrelsen ovan påyrkat skall kunna praktiskt genomföras. I varje fall måste de ändrade kommunerna i god tid före statuppgörandet få besked om sitt skatteunderlag. Detta önskemål bör kunna bli tillgodosett genom bestämmelser som ålägga vederbörande skattemyndighet att vidtaga härför erforderliga informationsåtgärder.

På samma sätt har *Svenska landskommunernas förbund* uttalat sig.

Länsstyrelsen i Stockholms län har påpekat, att tvekan kunde föreligga beträffande vilken myndighet som skulle verkställa debitering av den slutliga skatten under övergångsåret, då i samband med indelningsändring även det fögderi, till vilket den upplösta kommunen hört, upphörde att existera. Länsstyrelsen har vidare uttalat, att i promemorian icke föreslagits bestämmelser om handläggning av besvär, som anfördes över taxeringar, vilka påförts inom ett överflyttat område under övergångsåret. Enligt länsstyrelsens mening borde besvär över inkomsttaxeringar, som skett under det år då indelningsändringen trädde i kraft, handläggas av den prövningsnämnd, var till området tidigare hört.

Departementschefen.

De i promemorian föreslagna lagstiftningsåtgärderna ha i princip vunnit tillstyrkan eller lämnats utan erinran i remissyttrandena. Jämväl enligt min mening måste de framlagda förslagen i stort sett anses ändamålsenliga. Jag tillstyrker därför i princip en lagstiftning i enlighet med vad i promemorian föreslagits.

Vad härefter angår förslagens detaljer och därvid först frågan om vilka former av ändrad kommunal indelning, som böra omfattas av lagstiftningen, vill jag — i anslutning till vad kammarkollegiet yttrat — förorda att den i 2 § i den föreslagna förordningen intagna uppräknigen fullständigas så att den omfattar jämväl nybildning eller upplösning av fattigvårdssamhälle eller ändring av fattigvårdssamhälles område. Vidare torde i samma paragraf böra intagas en bestämmelse angående vad som i förordningen förstås med ändring i ecklesiastik indelning, varjämte ett par jämkningar av formell natur böra vidtagas i paragrafen.

Vad i promemorian föreslagits rörande taxering, debitering av skatt samt beräkning av fordran å skatt hos statsverket vid ändrad kommunal indelning har, såvitt angår inkomsttaxeringen, i huvudsak icke mött erinran i de avgivna yttrandena. Ej heller jag har något att invända mot vad som i berörda avseenden föreslagits i promemorian. Såsom stadsförbundet och landskommunernas förbund framhållit, kan förslaget, såvitt angår beräkning av kommuns fordran hos statsverket å skatt, under depressionstider medföra vissa olägenheter för sådan kommun, som genom den ändrade kommunala indelningen minskas. Å andra sidan kan förslaget vid stigande konjunkturer föranleda olägenheter för kommun, vars område ökas. Dylika olägenheter synas emellertid vara av någon egentlig betydelse endast i de fall, då det

från en kommun överförda området med hänsyn till antalet inkomstskatte-kronor utgör en större del av denna kommun, respektive av den kommun till vilken området överföres. I sådana fall kan en kompletterande ekonomisk uppgörelse bli erforderlig mellan de av indelningsändringen berörda kommunerna i enlighet med indelningslagens bestämmelser. Dyliga fall torde emellertid kunna antagas bli relativt sällsynta.

Därest kommun, som vid avräkning med statsverket äger fordran på grund av taxeringen under året före det, då den ändrade indelningen träder i kraft, eller under det nästföljande året, i sin helhet upplösts och uppgått i flera kommuner bör — i överensstämmelse med vad kammarkollegiet och länsstyrelsen i Stockholms län förordat — fordringen uppdelas å de kommuner, i vilka den upplösta kommunen uppgått. Uppdelningen bör ske i förhållande till skatteunderlaget vid taxeringen under vederbörligt år i de delar av den upplösta kommunen, som överförts till de olika kommunerna. Vad nyss sagts bör äga motsvarande tillämpning, därest skuld uppkommer vid avräkningen. Samma regler böra gälla vid upplösning av municipalsamhälle och fattigvårdssamhälle.

Vad angår frågan om fördelning av fastighetsskatt mellan olika kommuner vid ändrad kommunindelning har i promemorian föreslagits, att den fastighetsskatt, som på grund av taxering det år, då den ändrade indelningen träder i kraft, påföres för fastigheter inom det överförda området, skall tillfalla den kommun, till vilken området överförs; fastighetsskatt på grund av taxeringen året före indelningsändringens ikraftträdande föreslås däremot skola tillkomma den kommun, till vilken området förut hört. Därest det överförda området benämnes X-by, den kommun, från vilken området överförs, C, och den kommun, till vilken området överförs, D, samt den ändrade indelningen antages träda i kraft den 1 januari 1950, skall alltså enligt det i promemorian framlagda förslaget fastighetsskatt för området X-by på grund av 1949 års taxering tillfalla kommunen C. Då fastighetsskatten på grund av visst års taxering av statsverket utbetalas till vederbörande kommun först under påföljande år, innebär förslaget, att kommunen C även under år 1950 uppbär fastighetsskatten för området X-by (på grund av 1949 års taxering), under det att kommunen D först under år 1951 uppbär fastighetsskatt för samma område (på grund av 1950 års taxering). Kommunen D skulle alltså enligt förslaget icke åtnjuta inkomst av fastighetsskatt för det överförda området under år 1950. Även om den sålunda föreslagna lösningen ur debiteringssynpunkt är att föredraga synes densamma likväl — med hänsyn till vad stadsförbundet och landskommunernas förbund anmärkt — icke böra godtagas. I stället torde, med anknytning till det nyssnämnda exemplet, frågan om fördelning av fastighetsskatten mellan de båda kommunerna lämpligen böra lösas så att kommunen D får uppbära fastighetsskatten för området X-by redan i vad den utgår på grund av 1949 års taxering.

Vid nybildning av municipalsamhälle kan — såsom stadsförbundet framhållit — den nyss föreslagna anordningen icke tillämpas. Av skäl som stadsförbundet angivit synes detta emellertid knappast vara erforderligt.

Debiteringen av fastighetsskatt måste äga rum å sådan tid, att debetsedlarna författningsenligt kunna tillställas de skattskyldiga senast den 25 augusti under taxeringsåret. I vissa fall av ändrad kommunindelning kan det inträffa, att förordnande därom ännu icke meddelats vid tiden för debiteringen. Det torde sålunda icke vara möjligt att såsom en generell regel stadga, att vid debitering av fastighetsskatt för det överförda området på grund av taxeringen året innan indelningsändringen träder i kraft skall tillämpas den utdebitering, som i inkorporeringskommunen gäller för fastighetsskatt på grund av nämnda taxering. För att återgå till det förut anförda exemplet torde därför annan utväg icke återstå än att vid debiteringen av fastighetsskatt beträffande området X-by på grund av 1949 års taxering tillämpa den utdebitering, som i kommunen C (exkorporeringskommunen) gäller för fastighetsskatt på grund av nämnda års taxering. Av uppborgsorganisatoriska skäl torde det nämligen icke kunna komma i fråga att i kommun, som beröres av ändrad kommunal indelning, framflytta tiden för debitering och uppörd av fastighetsskatt. — Vad särskilt angår nybildad kommun (därvid nybildningen här antages ske den 1 januari 1950) kan icke för fastighetsskatten på grund av 1949 års taxering tillämpas den utdebitering, som i den nya kommunen fastställts för år 1950, av ytterligare det skälet, att denna utdebitering ännu icke bestämts vid tiden för debiteringen av 1949 års fastighetsskatt.

Vissa praktiska olägenheter kunna komma att föranledas av den föreslagna ordningen i de fall, då med kommunen D införlivas områden från ett större antal kommuner. Sådana fall torde emellertid bliva relativt sällan förekommande.

Vad angår fastighetsskatt på grund av taxeringen under det år, då den ändrade indelningen träder i kraft, bör denna skatt däremot i fråga om det överflyttade området utgå efter den utdebitering, som i promemorian föreslagits för motsvarande fall. Detta innebär, att fastighetsskatten för ifrågasvarande år skall utgå efter den utdebitering, efter vilken sådan skatt påföres i inkorporeringskommunen, eller, vid nybildning av kommun, med det belopp, som i den nybildade kommunen bestämts till utdebitering för det år då indelningsändringen träder i kraft.

Den i 6 § andra punkten i promemoriaförslaget förekommande hänvisningen till 63 § kommunalskattelagen bör, såsom riksräkenskapsverket anmärkt, icke innebära mera än att den utdebitering skall tillämpas, som gäller vid taxering det (senare) år, då eftertaxeringen verkställs. Däremot bör eftertaxeringen ske efter den ortsguppering, som gällde vid taxering det år, då taxeringen rätteligen skolat verkställas. Stadgandet torde böra förtydligas i enlighet härmed.

För att kunna uppgöra sin utgifts- och inkomststat för det år, då den ändrade kommunala indelningen träder i kraft, och för det nästföljande året måste i det förenämnda exemplet kommunen D meddelas underrättelse om antalet skattekronor för inkomst och fastighet inom området

X-by enligt 1949 och 1950 års taxeringar. Kommunen D måste erhålla underrättelse om taxeringsutfallet jämväl för att i förekommande fall kunna anföra besvär över fastighetstaxeringarna inom nämnda område.

Erforderliga föreskrifter angående överlämnande av längder eller längdavskrifter m. m. torde emellertid böra meddelas i administrativ ordning. Härvid bör 21 § indelningslagen endast innehålla en bestämmelse om att i nämnda hänseende gäller vad därom särskilt stadgas.

Mot vad som anförts i promemorian rörande vilken taxeringsnämnd eller lokal skattemyndighet som skall verkställa taxering, respektive debitering vid ändrad kommunal indelning har jag intet att erinra. Erforderliga författningsbestämmelser härutinnan torde böra utfärdas i administrativ ordning. Jag vill i detta sammanhang — och i överensstämmelse med vad jag tidigare föreslagit — allenast tillägga att, därest i förenämnda exempel området X-by överföres från ett taxeringsdistrikt till ett annat, respektive från en lokal skattemyndighets tjänstgöringsområde till en annan myndighets, fastighetstaxeringen år 1949 och debiteringen av fastighetsskatt på grund av nämnda taxering böra, såvitt angår området, verkställas av taxeringsnämnden inom det taxeringsdistrikt, respektive av den lokala skattemyndigheten inom det tjänstgöringsområde, till vilket området enligt den äldre indelningen hör.

I anledning av vad länsstyrelsen i Stockholms län yttrat vill jag framhålla, att därest en lokal skattemyndighet upphört att existera dennas uppgifter i fråga om viss kommun självfallet skola fullgöras av den myndighet, inom vilkens tjänstgöringsområde kommunen efter indelningsändringen är belägen. Naturligt är också att — då inkomsttaxeringen i ett överfört område det år, då den ändrade indelningen träder i kraft, enligt förslaget skall verkställas av taxeringsnämnden inom det distrikt, till vilket området enligt den äldre indelningen hört — besvär över denna taxering skola handläggas av prövningsnämnden i det län, vartill området enligt den tidigare indelningen hört. Särskilda föreskrifter i dessa hänseenden torde icke vara erforderliga.

I enlighet med det nu anförda har inom finansdepartementet en överarbetning skett av de upprättade förslagen till förordning om taxering och debitering av skatt m. m. i kommun, som beröres av ändring i kommunal eller ecklesiastik indelning, och lag om ändring i lagen den 13 juni 1919 (nr 293) om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning. En jämkning av rubriken till förstnämnda författning har därvid även vidtagits.

Föredraganden hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga de sålunda överarbetade förslagen till

- 1) *förordning angående taxering och debitering av skatt vid ändring i kommunal eller ecklesiastik indelning, m. m.;* samt
- 2) *lag angående ändring i lagen den 13 juni 1919 (nr 293) om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning.*

Kungl. Maj:ts proposition nr 315.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hans Wenker.

Bihang.

Förslag

till

förordning om taxering och debitering av skatt m. m. i kommun, som beröres av ändring i kommunal eller ecklesiastik indelning

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Har ändring i kommunal indelning ägt rum, skall i fråga om taxering, debitering av skatt samt beräkning av kommuns fordran å skatt hos statsverket, såvitt angår kommun som beröres av den ändrade indelningen, gälla vad nedan sägs.

2 §.

Med ändring i kommunal indelning avses i denna förordning överföring av område från en kommun till annan, införlivande av kommun med annan kommun, nybildning av kommun antingen av flera kommuner eller av område från annan kommun eller områden från flera kommuner, nybildning eller upplösning av municipalsamhälle eller ändring av municipalsamhälles område, överföring av kommun från en kommunal samfällighet till annan samt utträde av stad ur landsting eller tingslag eller inträde av stad i landsting eller tingslag.

3 §.

Område, som överförts från en kommun till annan, skall vid taxering till kommunal inkomstskatt och statlig inkomstskatt under det år, då den ändrade indelningen träder i kraft, tillhöra samma ortsgrupp som området tillhört vid beräkningen av preliminär skatt för nästföregående år.

4 §.

Inom område, vilket överförts från en kommun till annan, skola allmän kommunalskatt samt landstingsmedel och tingshusmedel, som påföras på grund av taxering för inkomst verkställd under det år, då den ändrade indelningen träder i kraft, utgå enligt den utdebitering för skattekrona och skatteöre, efter vilken sådan slutlig skatt påföres i förstnämnda kommun. Fordran hos statsverket å skatt, som avses i första stycket, tillkommer den kommun, vari det överförda området enligt den förut gällande indelningen ingått.

5 §.

Inom område, vilket överförts från en kommun till annan, skola allmän kommunalskatt samt landstingsmedel och tingshusmedel, som påföras på grund av taxering av fastighet verkställd under det år, då den ändrade indelningen träder i kraft, utgå enligt den utdebitering för skattekrona och skatteöre, efter vilken sådan slutlig skatt påföres i sistnämnda kommun.

Fordran hos statsverket å skatt, som avses i första stycket, tillkommer den kommun, vari det överförda området enligt den nya indelningen ingår.

6 §.

Bestämmelserna i 3—5 §§ skola äga motsvarande tillämpning beträffande tillkommande skatt, som rätteligen skulle hava påförts på grund av taxering det år, då den ändrade kommunala indelningen trätt i kraft. I fråga om skatt, som påföres på grund av eftertaxering för nämnda år, skall dock gälla vad i 63 § kommunalskattelagen stadgas.

7 §.

Vad ovan stadgats angående överföring av område från en kommun till annan skall äga motsvarande tillämpning beträffande annan sådan ändring i kommunal indelning varom i 2 § sägs.

Vid nybildning av kommun skall därvid gälla, att i 5 § omförmäld skatt skall utgå enligt den utdebitering, som i den nybildade kommunen fastställts för det år, då den ändrade indelningen träder i kraft.

Beträffande sådan nybildning eller upplösning av municipalsamhälle eller sådan ändring av municipalsamhälles område, som träder i kraft vid annan tidpunkt än vid kalenderårs början, skall vad förut stadgats angående taxering under eller utdebitering för det år, då den ändrade indelningen träder i kraft, i stället avse taxering under eller utdebitering för nästföljande år.

8 §.

Bestämmelserna i 3—7 §§ angående ändring i kommunal indelning skola i tillämpliga delar gälla beträffande ändring i ecklesiastik indelning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1949.

Där träffad ekonomisk uppgörelse mellan kommuner, som beröras av ändrad indelning vilken skall träda i kraft den 1 januari 1949, innebär att kommuns fordran hos statsverket å skatt skall beräknas på annat sätt än i denna förordning stadgas, må Kungl. Maj:t medgiva därav betingat undantag från bestämmelserna i förordningen.

F ö r s l a g
till
**lag om ändring i lagen den 13 juni 1919 (nr 293) om ordning och
villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning.**

Häri genom förordnas, att 15, 21 och 39 §§ lagen den 13 juni 1919 om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

15 §.

De utskylder — — — i kraft.

Angående taxering, debitering av skatt samt beräkning av fordran å skatt hos statsverket i kommun, som beröres av ändring i kommunal indelning, är särskilt stadgat.

21 §.

Kommunalnämnden eller drätselkammaren i kommun, som skall helt införlivas med annan kommun eller ingå i ny kommun, skall före ingången av december månad året närmast innan ändringen träder i kraft till motsvarande myndighet inom den ökade eller nybildade kommunen överlämna årets taxeringslängder och hos prövningsnämnden förda längder angående kommunen.

39 §.

Angående utdebiteringen — — — motsvarande tillämpning.

Angående taxering, debitering av skatt samt beräkning av fordran å skatt hos statsverket i församling, som beröres av ändring i ecklesiastik indelning, är särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1949; dock att 21 § i dess nya lydelse skall äga tillämpning från och med dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse av 21 § se 1932: 273 samt av 39 § se 1946: 490.